

Dr hab. Marek GRUCHELSKI Prof. MANS
 Warsaw Management University, Poland
 Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie, Polska
 Emeritus Dr Józef NIEMCZYK
 Institute for Market, Consumption and Business Cycles Research., Poland
 Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur w Warszawie, Polska

NEEDS VS OPPORTUNITIES TO REVITALIZE LOCAL AGRIFOOD MARKETS, INCLUDING THE DEVELOPMENT OF ON-FARM PROCESSING®

Potrzeby a możliwości żywienia lokalnych rynków rolno-żywnościowych, w tym poprzez rozwój przetwórstwa w gospodarstwach rolnych®

The authors would like to thank Mr. Marcin Gruchelski for considerable editorial help in preparing of this article

Key words: agri-food processing, local agri-food market, direct sales of agri-food products, agricultural retail trade, management.

After Poland's accession to the EU, there have been many unfavorable changes in production and the agri-food market, especially for the local market. Agricultural production is, so to speak, frozen in a large percentage of farms. In order to develop and support forms of direct sales of agricultural products - produced and processed on farms, liberalization of administrative and veterinary regulations and procedures would be required, especially with regard to regulations on the marketing of agricultural products at markets. In addition, to elaborate, the development of local agri-food markets will be conditioned by the necessary measures to increase the interest of large retail chains in commodity supplies from Polish agriculture and the repolonization of the agri-food industry operating in Poland in order to link it more closely to the domestic raw material base.

Słowa kluczowe: przetwórstwo rolno-żywnościowe, lokalny rynek rolno-żywnościowy, sprzedaż bezpośrednia produktów rolno-żywnościowych, rolniczy handel detaliczny, zarządzanie.

Po akcesji Polski do UE nastąpiło wiele niekorzystnych zmian w zakresie produkcji i rynku rolno-żywnościowego, zwłaszcza lokalnego. Produkcja rolna jest niejako zamrożona w dużym odsetku gospodarstw rolnych. W celu rozwinięcia i wsparcia form sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych wytworzonych oraz przetworzonych w gospodarstwach rolnych wymagana byłaby liberalizacja przepisów i procedur administracyjno-weterynaryjnych, zwłaszcza w odniesieniu do przepisów dotyczących obrotu produktami rolnymi na targowiskach. Ponadto, w dłuższym okresie, rozwój lokalnych rynków rolno-żywnościowych uwarunkowany będzie niezbędnymi działaniami w zakresie zwiększenia zainteresowania wielkich sieci handlowych dostawami towarowymi z polskiego rolnictwa oraz repolonizacji funkcjonującego w Polsce przemysłu rolno-spożywczego w celu jego większego powiązania z krajową bazą surowcową.

INTRODUCTION

Today, local sales of agri-food products, especially those of animal origin, have largely disappeared in Poland. The Polish agri-food market, both wholesale and retail, is more than 90 percent controlled by large retail chains (mainly foreign). The monopolistic position of supermarkets is destroying the local agri-food market, while at the same time dictating price conditions, which is particularly acute for Polish consumers in the current economic crisis [1, 5].

These include unprocessed products (vegetables and fruits), which come partially from Polish agriculture, and

processed products, coming mainly from non-agricultural agri-food processing.

The marketplace offers vegetable products, often also imported, and animal products, mostly coming from local, non-agricultural processing and still to a small extent from the processing of their own raw materials, carried out directly on the farms concerned.

The purpose of the article is to discuss the needs and possibilities of revitalizing local agri-food markets, through the implementation of on-farm systems of small-scale direct and retail sales of unprocessed and processed agri-food

products, as well as the application of methods of activating small and medium-sized farms in the case of inclusion of the above farms in state intervention activities (e.g., purchase of products), as well as non-agricultural activities or at the interface of agricultural and non-agricultural activities. These activities would be aimed at strengthening farms economically and increasing expenditures to neutralize expenses related to high administrative and veterinary costs.

PRODUCTION AND COMMERCIAL ACTIVATION OF FARMS

To revive the local agri-food market in Poland and the activation of production and trade on farms is intended to contribute to four forms of small-scale direct sales:

The system (form) of direct sales of unprocessed products of animal origin, exclusively produced, on farms, implemented in Poland since 2016 [6]. This applies to the following products: carcasses and offal of poultry, lagomorphs, game, and products: milk, colostrum, cream, eggs, etc.;

It is assumed that the revival of the local market will be influenced by the currently implemented system (form) of production and trading activities of farms, namely agricultural retail trade – RHD. It is supported financially (investment-wise), starting this year, through grants from the Agency for the Restructuring and Modernization of Agriculture. RHD trade, which is basically an expanded version of the direct sales system, covers both products of plant and animal origin, unprocessed or processed, food, including prepared meals. Thus, it covers all agri-food products that can be produced and processed on farms, while allowing (unlike the direct sales system) the partial purchase of raw materials from outside the farm;

The system (form) of small-scale production and trading activity is the so-called MOL, (i.e., marginal, limited and local), which involves the processing of animal raw materials from its own production or from outside the farm [7]. The food obtained is sold to the final consumer or to a retailer. Processing in this form of business includes the cutting of fresh meat and the production of meat, fish, dairy, egg products and prepared meals;

The system (form) of small-scale activities carried out on farms, are the so-called direct deliveries of raw materials (grains, fruits, vegetables, herbs, mushrooms from own crops, etc.) to final consumers or to retail entities [8].

ADMINISTRATIVE-VETERINARY AND ECONOMIC-POLITICAL CONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF LOCAL AGRI-FOOD MARKETS

The development of local agri-food markets is in the interest of the already small number of farms with sufficient potential to simultaneously operate a farm and carry out processing of the obtained crops or animal products. Carrying out these two functions on the farm is very difficult and requires a lot of labor, and thus an adequate number of people working. Carrying out these two intensive activities on the farm must be profitable

in order to provide an alternative to the relatively profitable off-farm employment. In addition, it must be relatively easy in terms of compliance with regulations and official procedures, including inspections. Meanwhile, the administrative and veterinary regulations and procedures implemented in Poland under the EU's Common Agricultural Policy are excessively burdensome and discourage not only agri-food processing, but even animal husbandry. Official rigor even restricts traditional local trade, including markets. Hence, as much as ca. 80% of Polish farms are livestock-free, that is, they do not keep any livestock [1, 2].

The officially accepted systems of selling agricultural products directly from farms should not be the only acceptable form on the local market. There should be acquiescence to the operation of traditional small-scale marketing of agri-food products in this market. This is possible by the fact that administrative and veterinary (and hygiene) regulations are more liberal (simplified in the MOL system) than in the other systems under discussion [9]. Such differentiation of requirements, results from EU regulations [11, 12]. Therefore, the Polish side should apply to the European Commission for permission for at least temporary liberalization of overly stringent regulations limiting both the production activation of Polish farms and the development of implemented direct sales systems. It is also worth emphasizing that liberalization of some overly stringent regulations would be in line with the principle of freedom of management, declared in Polish legislation and commonly applied outside agriculture [3, 10].

The traditional and relatively widespread production activation of small farms, and the reconstruction of local markets would guarantee the background for the development of officially accepted direct sales systems (for RHD or MOL systems), in which the purchase of off-farm agri-food products is allowed. Such measures in Polish agricultural policy are necessary not only because of the need to shape appropriate health food safety, but also because of the safety of food security. The other aspect of food security is also important because of cyclical economic crises and threats of war crises in our geographic zone.

SUMMARY

Reconstruction of production (especially livestock) on farms smaller in area is not possible without state interventionism and implementation of comprehensive sector programs in the agri-food sector within the framework of Polish agricultural policy. The limited range of instruments of the Common Agricultural Policy does not allow this. This also applies to the agri-food market, deprived, among other things, of the possibility of carrying out intervention buying. The impact of the common agricultural policy on the agri-food sector is mainly reduced to subsidizing farms, according to the rigid scheme of the RDP program, with no non-financial impact on the market. It is necessary to supplement this instrumentarium within the framework of the currently declared Green Deal (for agriculture), favoring farms smaller in area [4]. At the same time, the extended instrumentarium is not envisaged in the approved Polish version of the strategic plan of the Common Agricultural Policy for 2023–2027. It should be recognized that in the absence of a broad instrumentarium, and

therefore in the absence of the possibility of comprehensive support for the restoration of agricultural production, there will be no significant production activation in the next EU financial perspective (2023–2027) on these farms, and in consequence the scope of the direct sales systems (forms) in question, despite tax breaks and investment subsidies, will be insignificant. As a result, insignificant will be the development of local agri-food markets and local agri-food processing on farms in the near term. All the more so since there is no political will to liberalize administrative and veterinary regulations and procedures, which significantly affect the reduction of production, especially animal production, on farms.

In summary, the important issue at present is the liberalization of administrative-veterinary regulations and procedures, especially with regard to regulations on the marketing of agricultural products at markets. In addition, in the longer term, the development of local agri-food markets will be conditioned by the necessary actions to increase the interest of large retail chains in the supply of commodities from Polish agriculture, as well as the repolonization of the agri-food industry operating in Poland in order to link it more closely to the domestic raw material base.

PODSUMOWANIE

Odbudowa produkcji (zwłaszcza zwierzęcej) w gospodarstwach rolnych mniejszych obszarowo nie jest możliwa bez interwencjonizmu państwowego oraz realizacji w ramach polskiej polityki rolnej kompleksowych programów branżowych w sektorze rolno-żywnościowym. Nie pozwala na to ograniczony wachlarz instrumentów wspólnej polityki rolnej. Odnosi się to również do rynku rolno-żywnościowego, pozbawionego między innymi możliwości realizacji skupu interwencyjnego. Oddziaływanie wspólnej polityki rolnej na

sektor rolno-żywnościowy sprowadza się głównie do dofinansowania gospodarstw, według sztywnego schematu programu PROW, bez pozafinansowego oddziaływania na rynek. Niezbędne jest uzupełnienie tego instrumentarium w ramach deklarowanego obecnie Zielonego Ładu (dla rolnictwa), faworyzującego gospodarstwa rolne mniejsze obszarowo [4]. Przy czym, rozszerzonego instrumentarium nie przewiduje się w zatwierdzonej polskiej wersji planu strategicznego wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 r. Uznać należy, że wobec braku szerokiego instrumentarium, a zatem wobec braku możliwości kompleksowego wspierania odbudowy produkcji rolnej, nie nastąpi w najbliższej perspektywie finansowej UE (2023–2027 r.) istotna aktywizacja produkcyjna w tych gospodarstwach, a tym samym zakres omawianych systemów (form) sprzedaży bezpośredniej, mimo ulg podatkowych i dofinansowania inwestycyjnego, będzie nieznaczny. W rezultacie, nieznaczny będzie rozwój lokalnych rynków rolno-żywnościowych i lokalnego przetwórstwa rolno-żywnościowego w gospodarstwach rolnych w najbliższym okresie. Tym bardziej, że nie widać woli politycznej do liberalizacji przepisów i procedur administracyjno-weterynaryjnych, które istotnie wpływają na ograniczenie produkcji, zwłaszcza zwierzęcej, w gospodarstwach rolnych.

Reasumując, kwestią istotną obecnie jest liberalizacja przepisów i procedur administracyjno-weterynaryjnych, zwłaszcza w odniesieniu do przepisów dotyczących obrotu produktami rolnymi na targowiskach. Ponadto, w dłuższym okresie, rozwój lokalnych rynków rolno-żywnościowych uwarunkowany będzie niezbędnymi działaniami w zakresie zwiększenia zainteresowania wielkich sieci handlowych dostawami towarowymi z polskiego rolnictwa oraz repolonizacji funkcjonującego w Polsce przemysłu rolno-spożywczego w celu jego większego powiązania z krajową bazą surowcową.

REFERENCES

- [1] **GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY. 2005.** Rocznik Statystyczny Rolnictwa i Obszarów Wiejskich.
- [2] **GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY. 2021.** Powszechny Spis Rolny 2020 – Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2020 roku.
- [3] **GRUCHELSKI M., J. NIEMCZYK. 2019.** „Substancje dodatkowe w żywności: efektywność rynku żywnościowego versus zdrowie konsumentów”. *Postępy Techniki Przetwórstwa Spożywczego* 1/2019.
- [4] **LIZINIEWICZ J. 2021.** „Wypowiedź Komisarza Janusz Wojciechowskiego – Nie dopuszczę do dyskryminacji małych gospodarstw”. *Gazeta Polska* 1 grudnia 2021 r.
- [5] **LIZINIEWICZ J. 2022.** „Sieci łupią Polaków”. *Gazeta Polska* 3 sierpnia 2022 r.

REFERENCES

- [1] **GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY. 2005.** Rocznik Statystyczny Rolnictwa i Obszarów Wiejskich.
- [2] **GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY. 2021.** Powszechny Spis Rolny 2020 - Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2020 roku.
- [3] **GRUCHELSKI M., J. NIEMCZYK. 2019.** „Substancje dodatkowe w żywności: efektywność rynku żywnościowego versus zdrowie konsumentów”. *Postępy Techniki Przetwórstwa Spożywczego* 1/2019.
- [4] **LIZINIEWICZ J. 2021.** „Wypowiedź Komisarza Janusz Wojciechowskiego – Nie dopuszczę do dyskryminacji małych gospodarstw”. *Gazeta Polska* 1 grudnia 2021 r.
- [5] **LIZINIEWICZ J. 2022.** „Sieci łupią Polaków”. *Gazeta Polska* 3 sierpnia 2022 r.

- [6] **MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI. 2015.** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 roku w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. z dnia 26 października 2015 r.).
- [7] **MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI. 2016.** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 roku w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.
- [8] **MINISTERSTWO ZDROWIA. 2007.** Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007 roku w sprawie dostaw bezpośrednich środków spożywczych (Dz. U. Nr 112 z 2007 r.).
- [9] **NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI. 2019.** Informacja o wynikach kontroli. Nadzór nad stosowaniem dodatków do żywności.
- [10] **NIEMCZYK. J. R. NIŻNIKOWSKI. 2017.** „Pogłębianie swobody gospodarowania w polskim rolnictwie”. Przegląd Hodowlany 4/2017.
- [11] **PARLAMENT EUROPEJSKI. 2002.** Rozporządzenie (WE) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 roku ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (D. Urz. WE L 31 z 01.02.2002 r.).
- [12] **PARLAMENT EUROPEJSKI. 2004.** Rozporządzenie (WE) Nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 roku ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. WE L 139 z 30.04.2004 r.).

- [6] **MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI. 2015.** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 roku w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. z dnia 26 października 2015 r.).
- [7] **MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI. 2016.** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 roku w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.
- [8] **MINISTERSTWO ZDROWIA. 2007.** Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007 roku w sprawie dostaw bezpośrednich środków spożywczych (Dz. U. Nr 112 z 2007 r.).
- [9] **NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI. 2019.** Informacja o wynikach kontroli. Nadzór nad stosowaniem dodatków do żywności.
- [10] **NIEMCZYK. J. R. NIŻNIKOWSKI. 2017.** „Pogłębianie swobody gospodarowania w polskim rolnictwie”. Przegląd Hodowlany 4/2017.
- [11] **PARLAMENT EUROPEJSKI. 2002.** Rozporządzenie (WE) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 roku ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (D. Urz. WE L 31 z 01.02.2002 r.).
- [12] **PARLAMENT EUROPEJSKI. 2004.** Rozporządzenie (WE) Nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 roku ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. WE L 139 z 30.04.2004 r.).